

Nové a „novost“

Problém „novosti“ a „nového“ spočívá hlavně v jisté tradiční předpojatosti, která všechno „nové“ chce relativizovat jako „zdánlivě nové“. „Nové“ je interpretováno jako něco, co „tu“ nebylo; všechen důraz spočívá na slůvku „tu“, protože se tím vůbec nemá vyloučit, že někde jinde a někdy jindy už to „bylo“, že se to už „vyskytovalo“. Proto je zapotřebí chápání „novosti“ a „nového“ nejen upřesnit, ale zejména rozlišit různé typy či druhy „novosti“ a „nového“. Tak např. je třeba rozlišit mezi tím, co tu sice ještě (nikdy a nikde) nebylo, ale co představuje jen nevýznamnou a nezajímavou variantu (rekompozici) ‚náhodného‘ původu (přičemž ovšem je zapotřebí ještě blíže vymezit, co se rozumí náhodou a náhodností), a potom mezi tím, co ke svému vzniku potřebovalo mnohem víc než pouhou náhodu a než pouhou shodu náhod, co však navzdory takovému předpokladu nějakého organizujícího činitele představuje vskutku něco nejen dosud nebývalého, ale něco lepšího, komplexnějšího, vyšší kvality nebo úrovně, co však má šanci se udržet resp. předat svou kvalitu dál, jiným „novým“ jsoucům.

(Písek, 060126-2.)